Eduskunnan työ- ja tasa-arvovaliokunta

STTK:n lausunto UM:n UM2015-01197 21.10. 2015

Komission sopimustekstiehdotus siitä miten investointisuojaa ja riitojenratkaisua (ISDS) koskevat määräykset ehdotetaan sisällytettäviksi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Yhdysvaltojen välisiin kauppa- ja investointikumppanuussopimusneuvotteluihin ja muihin Euroopan unionin vapaakauppasopimuksiin

Komissio huomioinut kuulemisessa annetun palautteen

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK pitää myönteisenä, että komissio on uudessa ehdotuksessaan EU:n ja USA:n kauppa- ja investointisopimukseen (TTIP) liittyvästä investointisuojamenettelystä ottanut pitkälti huomioon asiaa koskeneessa kuulemisessa saadun palautteen. Nyt käsillä oleva ehdotus on selvästi aiempaa parempi.

Oleellisin parannus uudessa ehdotuksessa on kaksivaiheisen investointituomioistuimen perustaminen, jolloin siihen liittyy myös muutoksenhakumenettely tuomioistuimen päätöksiin. Myönteistä on myös avoimuuden lisääminen tuomioistuinmenettelyssä.

Tärkeätä on vahvistaa periaatetta, että sopimuksen velvoitteet ja riitojenratkaisumenettely eivät estä osapuolia kehittämästä syrjimätöntä lainsäädäntöä esimerkiksi työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden takaamiseksi, jota tavoitetta myös Suomen kannassa selkeästi tuetaan. Lisäksi on välttämätöntä, että osapuolilla säilyy oikeus määrätä itse julkisten palveluiden, kuten terveydenhuollon järjestämisestä.

Suomen kannassa todetaan, että sopimus ei saa estää sopimusvaltiota muuttamasta lainsäädäntöään niin, että se vaikuttaa negatiivisesti sijoittajan sijoitukselleen asettamiin tuotto-odotuksiin ja ilman, että sen voi riitauttaa. STTK tukee tätä näkemystä, koska se vaikeuttaa perusteettomilla oikeustoimilla uhkailua.

STTK tukee ehdotusta, jonka mukaan eurooppalaisten tuomareiden valinta tapahtuu tasapuolisesti, ja että neuvostolla on mahdollisuus vaikuttaa myös tuomioistuimen kolmansien maiden henkilöiden valintaan.

STTK on pitänyt tärkeänä, että TTIP-sopimuksella voidaan vaikuttaa myös laajemmin kansainvälisiin kauppasopimuksiin. Tämä tavoite on kirjattu myös Suomen kannan viimeiseen kappaleeseen, jossa esitetään vahvempia velvoitteita sijoittajan suojaan, kun neuvotellaan sellaisten maiden kanssa, joissa oikeusvaltioperiaate toimii puutteellisesti. Tavoitteena pitäisi olla sopimusosapuolien vahva sitoutuminen ILO:n työelämän yleissopimuksiin.

Lisätiedot: Risto Kousa
STTK:n kansainvälisten asioiden päällikkö
risto.kousa@sttk.fi, 040 501 6510